

LĒMUMS

2012.gada 27.augustā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta šādā sastāvā:
tiesnese-referente Z.Pētersone,
tiesnese M.Katlapa un
tiesnesis I.Bisters
izskatīja rakstveida procesā 2012.gada 27.augustā Rīgā, Brīvības bulvārī 36
sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Elizabete Hotel” blakus sūdzību par Rīgas
apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 12.aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts
pieteikums par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu civillietā sabiedrības ar
ierobežotu atbildību „Elizabete Hotel” prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību
„Elizabetes centrs” par preču zīmes nelikumīgas izmantošanas pārtraukšanu, un Civillietu
tiesu palāta

konstatēja:

2012.gada 21.martā sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „**Elizabete Hotel**” iesniedza Rīgas apgabaltiesā **prasību** pret SIA „Elizabetes centrs” par preču zīmes nelikumīgas izmantošanas pārtraukšanu, kurā lūdza aizliegt atbildētājam izmantot apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL”, pārtraukt un aizliegt atbildētājam sniegt un piedāvāt pakalpojumus saistībā ar apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL”, pārtraukt un aizliegt atbildētājam izmantot apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL” lietišķajos dokumentos un reklāmā, kā arī lūdza publiskot tiesas sprieduma rezolutīvo daļu laikrakstos un citos masu informācijas līdzekļos, piedzīt tiesāšanās izdevumus.

Prasībā norādīts, ka Patentu valdes Valsts preču zīmju reģistrā 2008.gada 20.martā Nicas klasifikācijas 43.klasē (apgāde ar uzturu, viesu izmitināšana) reģistrēta preču zīme M 58 795, kas sastāv no grafiski atveidotiem vārdiskiem apzīmējumiem „ELIZABETE HOTEL” (īpašniece /persona D/). Prasītāja ir preču zīmes licenciāte, un tās ieskatā preču zīmē vārdiskais apzīmējums „ELIZABETE HOTEL” prevalē pār zīmes grafisko izpildījumu.

Prasītāja kopš 2002.gada darbojas viesnīcu pakalpojumu nozarē un preču zīmi lieto attiecībā uz tai piederošajām viesnīcām, kuras atrodas Rīgā, Elizabetes ielā 27 un Dzirnavu ielā 2. Tādēļ preču zīme patērētāju uztverē saistās ar konkrētu komersantu – SIA „Elizabete Hotel” un tās sniegtajiem apgādes ar uzturu un viesu izmitināšanas pakalpojumiem. Preču zīme ir ieguvusi atpazīstamību un cieņu patērētāju vidū.

Atbildētāja, būdama negodprātīga, ir uzsākusi preču zīmes nelikumīgu izmantošanu savā komercdarbībā. Darbojoties viesnīcu tīklā „Reval”, atbildētāja mēģināja reģistrēt uz sava vārda preču zīmi „Reval Hotel Elizabete”, kas ir tik līdzīga /personas D/ agrākajai preču zīmei sakarā ar identiskiem pakalpojumiem, ka patērētājiem var rasties priekšstats par pakalpojumu izcelsmi no viena un tā paša uzņēmuma vai ekonomiski savstarpēji saistītiem uzņēmumiem. Tādēļ ar Latvijas Republikas Patentu valdes Apelācijas padomes (turpmāk – Apelācijas padomes) 2011.gada 08.jūnija lēmumu, pamatojoties uz likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 7.panta pirmās daļas 2.punktu, tika apmierināti iebildumi pret preču zīmes „Reval Hotel Elizabete” reģistrāciju Latvijā un izdarīti Valsts preču zīmju reģistrā nepieciešamie ieraksti, kas saistīti ar preču zīmes „Reval Hotel Elizabete” reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu Latvijas Republikā.

No 2010.gada 01.jūnija nomainīts viesnīcas „Reval Hotel Elizabete” nosaukums. Atbildētāja apzīmējumam „Radisson Blu” ir pilnībā pievienojusi patērētājiem zināmu preču zīmi un šādi izveidotu apzīmējumu „Radisson Blu Elizabete Hotel” lieto savā komercdarbībā pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem pakalpojumiem, kuriem ir reģistrēta prasītājas preču zīme. Atbildētāja nepiesaka jaunā apzīmējuma reģistrāciju Latvijas Republikas Patentu valdē, bet nelikumīgi lieto prasītājas preču zīmi.

Atbildētājas komercdarbībā lietotais apzīmējums „Radisson Blu Elizabete Hotel” ir līdzīgs prasītājas lietotajai preču zīmei „ELIZABETE HOTEL”, turklāt pakalpojumi, saistībā ar kuriem lietots apzīmējums, ir identiski tiem pakalpojumiem, kuriem ir reģistrēta preču zīme, kādēļ ir vienāds patērētāju loks, un attiecīgajiem patērētājiem rodas priekšstats, ka pakalpojumi, kuri tiek apzīmēti ar preču zīmi un atbildētājas lietoto apzīmējumu, nāk no viena un tā paša uzņēmuma vai ekonomiski saistītiem uzņēmumiem.

Prasītāja uzskatīja, ka preču zīmes ir līdzīgas, jo patērētāji piešķir lielāku uzmanību tieši vārdiem „ELIZABETE” un „HOTEL”, jo vārdu savienojums „Radisson Blu” parasti ne tikai netiek izrunāts mutvārdos, bet pat arī netiek rakstīts, atveidojot viesnīcas nosaukumu rakstveidā, kādēļ ir svarīgs fonētiskais aspekts.

Prasībā norādīts, ka prasītājas preču zīmei piemīt nepārprotama atšķirtspēja, ko apliecina fakts, ka Latvijas teritorijā neviens cits komersants likumīgi neizmanto ne tikai

vārdu savienojumu „Elizabeth Hotel”, bet arī vārdu „Elizabeth” attiecībā uz viesu izmitināšanas pakalpojumiem. Vārds „Elizabeth” uz brīdi, kad tika reģistrēta preču zīme bija sastopams tikai /personai D/ piederošajās preču zīmēs. Šobrīd /personai D/ pieder arī vārdiskās preču zīmes „ELIZABETE HOTEL”, „HOTEL ELIZABETE” un „HOTEL ELIZABETES NAMS”.

Attiecībā uz patērētāju uzmanību, zināšanu līmeni un profesionalitāti prasītāja norādīja, ka prasītājas un atbildētājas sniegto pakalpojumu patērētāji ir tūristi, pārsvarā ārzemnieki, kuri pārvalda angļu un citas valodas, kas ļauj viņiem viegli uztvert abām zīmēm piemītošo semantiku, kura ir vienādā vārdu savienojumā „ELIZABETE HOTEL”. Tūristi slikti orientējas Rīgā kā viņiem svešā pilsētā, kas pastiprina sajaukšanas iespēju. Viesnīcu nosaukumi bieži tiek nosaukti mutvārdos, patērētājiem neredzot preču zīmi, kā arī parasti patērētājiem nav iespējas veikt tiešu preču zīmes salīdzināšanu ar atbildētāja komercdarbībā lietoto apzīmējumu, tādēļ patērētāju uzmanība pamatā tiek piesaistīta vārdiskajam elementam „ELIZABETE HOTEL”, kas abās zīmēs ir identisks. Tā kā patērētājiem dominē pirmais iespaids, bet atbildētājas komercdarbībā lietotais apzīmējums un preču zīme satur identiskus elementus – vārdus „ELIZABETE” un „HOTEL”, kas izraisa savstarpējas asociācijas un ietekmē patērētāju uztveri un izvēli, tad patērētāji var sajaukt pakalpojumu izcelsmi, domājot, ka tie nāk no viena un tā paša uzņēmuma vai ekonomiski saistītiem uzņēmumiem.

Arī prasītājas veiktā aptauja apliecina, ka patērētāji uzskata, ka pakalpojumi, kas ir apzīmēti ar apzīmējumu ELIZABETE HOTEL, nāk no viena un tā paša vai savstarpēji saistītiem uzņēmumiem. Viesnīcas „Elizabeth Hotel” klienti, sajaucot atbildētāja lietoto apzīmējumu ar preču zīmi vai domājot, ka komersanti ir savstarpēji saistīti, ierodas viesnīcā „Radisson Blu Elizabeth Hotel” viesnīcas „Elizabeth Hotel” pakalpojumu saņemšanai.

Prasība celta, pamatojoties uz likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 4.panta piekto daļu, 4.panta sestās daļas 2.punktu, 4.panta astotās daļas 3. un 5.punktu, 24.panta trešo daļu, 26.–28.pantu.

Vienlaicīgi ar prasības pieteikumu SIA „Elizabeth Hotel” iesniedza tiesā arī **pieteikumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu**, kurā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.¹⁰panta pirmo daļu un trešās daļas 3.punktu, lūdza atbildētājai aizliegt lietot apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL” atbildētājas viesnīcas nosaukumā, tajā skaitā uz nekustamā īpašuma Elizabethes ielā 73, Rīgā fasādes; uzlikt par pienākumu

izņemt apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL” no viesnīcas nosaukuma, tajā skaitā noņemt no nekustamā īpašuma Elizabetes ielā 73, Rīgā fasādes; uzlikt par pienākumu atbildētājam neizmantojot apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL” reklāmā, tajā skaitā interneta vidē, interneta portālos viesnīcu rezervēšanai; uzlikt par pienākumu atsaukt informāciju interneta mājas lapā www.radissonblu.com par to, ka atbildētājas pakalpojumi tiek marķēti ar apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL”.

Pieteikumā par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu atkārtoti izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un papildus norādīts, ka ir pamats uzskatīt, ka prasītājas kā intelektuālā īpašuma tiesību subjekta tiesības tiek pārkāptas vai varētu tikt pārkāptas, par ko liecina interneta vietnē publicētā aptauja, kurā lielākā daļa respondentu uzskata, ka sajauktu vai drīzāk sajauktu minētās viesnīcas. Par pārkāpumu liecina arī iepriekš pieņemtais lēmums, ar kuru izšķirts līdzīgu preču zīmju konflikts, un kas būtu ņemams vērā, saskaņā ar Eiropas Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja un Eiropas Tiesas tiesību piemērošanas praksi, kas apkopota Iebildumu procedūras rokasgrāmatā.

Atbildētāja, darbodamies starptautiska uzņēmuma labā, nelikumīgas rīcības rezultātā, pilnībā piesavinoties prasītājas, kas ir vietējais ģimenes uzņēmums, intelektuālā darba rezultātus, kavē vietējā uzņēmuma turpmākās attīstības iespējas un attiecīgi Latvijas pakalpojumu eksporta veicināšanu. Atbildētāja bez konkurences iegūst prasītājas pakalpojumu patērētājus. Šāda negodprātīga un nelikumīga rīcība nevar baudīt tiesisku aizsardzību, piešķirt atbildētājai tiesības netraucēti turpināt lietot prasītājas preču zīmi un radīt prasītājai arvien lielākus zaudējumus.

Abu viesnīcu reāli sajaukšanas fakti pastāvēja laikā, kad atbildētāja sniedza pakalpojumus, kas tika apzīmēti ar preču zīmi „Reval Hotel Elizabete”, un arī šobrīd, kad tiek nelikumīgi izmantota prasītājas preču zīme.

Preču zīmes īpašniece ar 2010.gada 19.jūlija pirmstiesas brīdinājumu un atkārtoti ar 2011.gada 17.maija brīdinājumu vērsās pie atbildētājas, lūdzot pārtraukt preču zīmes nelikumīgu izmantošanu, tomēr atbildētāja turpina savā komercdarbībā izmantot apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL”, nav veikusi nekādas darbības, lai pārkāpumu novērstu, un ir orientēta uz maksimāli ilgu ekonomiskā labuma gūšanu, nelikumīgi izmantojot prasītājas preču zīmi.

Iepriekš minētais pierāda prasītājas intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu, un tādējādi lietā ir pamats piemērot pagaidu aizsardzības līdzekļus.

SIA „**Elizabetes centrs**” iesniedza Rīgas apgabaltiesā **paskaidrojumus**, kuros prasību uzskata par pilnībā nepamatotu, jo prasītāja lūdz tiesu atzīt preču zīmju tiesības uz aprakstošiem apzīmējumiem. Prasība celta, pamatojoties uz kombinēto preču zīmi „ELIZA BETE HOTEL”, taču prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, ka atbildētāja izmanto šo kombinēto zīmi, proti, nav pierādījusi, ka it kā pastāv vai it kā varētu pastāvēt šīs zīmes pārkāpums.

Atbildētāja izmanto apzīmējumus „Elizabete Hotel” kā aprakstošus: „Hotel” norāda uz attiecīgajiem pakalpojumiem, „Elizabete” – uz atbildētājas viesnīcas atrašanās vietu Elizabetes ielā 73. Tā kā atbilstoši likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 5.panta ceturtajai daļai nav iespējams iegūt izņēmuma tiesības uz aprakstošiem apzīmējumiem, nav iespējams pārkāpt nevienas personas tiesības, izmantojot minētos aprakstošos apzīmējumus. Ja arī šajā procesuālajā stadijā nav iespējams pateikt, kurai pusei pieder tiesības, tad atbilstoši Latvijas tiesu praksei ir pamats atteikt pagaidu aizsardzības piemērošanu.

Atbildētāja norādīja, ka tā izlieto preču zīmju izņēmuma tiesības un tiesības uz firmu. Atbildētājai pieder reģistrēta un spēkā esoša preču zīme „Reval Hotel Elizabete”, kura satur vārdiskos apzīmējumus, attiecībā uz kuriem prasītāja lūdz piemērot pagaidu aizsardzības līdzekļus. Norādot uz Apelācijas padomes lēmumu, kas pieņemts attiecībā uz minēto atbildētājas reģistrēto preču zīmi, prasītāja noklusēja, ka minētā lēmuma darbība ir apturēta. Izmantojot minētajā preču zīmē ietilpstošos apzīmējumus, prasītāja izlieto izņēmuma tiesības, kas izriet no minētās preču zīmes reģistrācijas. Atbilstoši Civillikuma 1636.pantam, tiesību izlietošana nav tiesību pārkāpums, tostarp intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums, kas pilnībā izslēdz pagaidu aizsardzības līdzekļu piemērošanu. Arī Latvijas tiesu praksē atzīts, ka pagaidu aizsardzība tiek atteikta attiecībā uz reģistrētu preču zīmi. Apzīmējuma „Elizabete” izmantošana pamatojas arī uz atbildētājas firmu, kuru atbildētāja tiesiski lieto kopš 1997.gada, kamēr prasītāja – kopš 2008.gada, un adresi, proti, Elizabetes ielu. Tādēļ, atbilstoši likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 5.panta pirmās daļas 2.punktam, prasītāja nav tiesīga aizliegt atbildētājai lietot šo apzīmējumu.

Patērētāju aptauja un citi lietā esošie materiāli attiecībā uz zīmju salīdzinājumu nav ņemami vērā, jo tajā nav vērtēta pretstatītā preču zīme, kura ir kombinēta zīme, bet gan pavisam cita – vārdiska zīme.

Atbildētāja arī lūdza pagaidu aizsardzības līdzekļu piemērošanas gadījumā uzdot prasītājai nodrošināt atbildētājas zaudējumus 180 362 latu apmērā.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 12.aprīļa lēmumu noraidīts SIA „Elizabete Hotel” pieteikums par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu.

Lēmumā Civillietu tiesas kolēģija konstatēja, ka SIA „Elizabete Hotel” kā licenciātes izmantotā preču zīme M 58 795 ir kombinēta preču zīme, kurā vārdiskais elements „ELIZA BETE HOTEL” ir izkārtots trīs daļās – viena virs otras izvietoti vārdi „eliza-bete-hotel”, ar krāsu salikumu: brūns, balts, smilškrāsa. Atbildētāja izmanto apzīmējumu „Radisson Blu Elizabete Hotel” viesnīcai, kura atrodas Elizabetes ielā 73, Rīgā.

Tiesa konstatēja, ka spēkā ir preču zīmes „Reval Hotel Elizabete” reģistrācija, jo Latvijas Republikas Patentu valdes 2011.gada 08.jūnija lēmums par minētās preču zīmes reģistrācijas atcelšanu ir apstrīdēts Administratīvajā rajona tiesā un minētā lēmuma darbība ir apturēta. Atbildētāja kopš 1997.gada izmanto firmu „Elizabetes centrs”, kuras darbības veids ir „izmitināšana viesnīcās un līdzīgās apmešanās vietās”.

Tiesa, ievērojot minētos apstākļus to kopsakarā, atzina, ka šajā procesa stadijā nav pamata piemērot pagaidu aizsardzības līdzekli, jo prasībā norādītie apsvērumi ir pārbaudāmi, skatot lietu pēc būtības.

Par šo lēmumu 2012.gada 24.aprīlī SIA „Elizabete Hotel” iesniedza **blakus sūdzību**, lūdzot lēmumu atcelt un izlemt jautājumu pēc būtības, nosakot pagaidu aizsardzības līdzekli.

Blakus sūdzībā norādīts, ka neviens no lēmumā minētajiem tiesas apstākļiem neliecina par to, ka arī šajā procesa stadijā nebūtu pamata uzskatīt, ka intelektuālā īpašuma tiesības netiek pārkāptas vai nevarētu tikt pārkāptas.

Tiesai bija jāņem vērā, ka prasība tika celta nevis saistībā ar apzīmējuma identiskumu preču zīmei, bet gan saistībā ar apzīmējumu līdzību preču zīmei. Līdz ar to tas, ka prasītāja lieto kombinēto preču zīmi, nenozīmē to, ka tā nav vai nevarētu tikt pārkāpta ar vārdisko apzīmējumu. Prasītājas lietotā preču zīme satur skaidri salasāmus vārdiskos elementus „ELIZABETE” un „HOTEL”, savukārt atbildētājas komercdarbībā lietotais apzīmējums „Radisson Blu Elizabete Hotel” fonētiski pilnībā iekļauj sevī prasītājas lietotās preču zīmes vārdiskos elementus „ELIZABETE HOTEL”. Tādā veidā prasītājas preču zīme un atbildētājas lietotais apzīmējums satur identiskus elementus – vārdus „ELIZABETE” un „HOTEL”, kas ir novietoti viens aiz otra, kas izraisa savstarpējas asociācijas un ietekmē patērētāju uztveri, izvēli un patērētāji var sajaukt pakalpojumu izcelsmi, domājot, ka tie nāk no viena un tā paša uzņēmuma vai ekonomiski

saistītajiem uzņēmumiem. Aprobežojoties tikai ar apstākļa konstatēšanu, ka prasītāja lieto kombinēto preču zīmi „ELIZABETE HOTEL”, bet atbildētāja lieto vārdisko apzīmējumu „Radisson Blu Elizabete Hotel”, bet nevērtējot abu apzīmējumu nedz fonētisko, nedz semantisko aspektu, lēmumā ir kļūdaini secināts, ka intelektuālā īpašuma tiesības netiek vai nevarētu tikt pārkāptas.

Apstāklis, ka atbildētājai ir reģistrēta preču zīme „Reval Hotel Elizabete” arī neliecina par to, ka atbildētāja likumīgi lieto apzīmējumu „Radisson Blu Elizabete Hotel”. Lai gan Apelācijas padomes 2011.gada 08.jūnija lēmums, ar kuru apmierināti iebildumi pret preču zīmes „Reval Hotel Elizabete” reģistrāciju Latvijā, no atbildētājas puses ir pārsūdzēts Administratīvajā rajona tiesā, tomēr šāda Apelācijas padomes lēmuma esamību nevar neievērot.

Saskaņā ar Eiropas Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja un Eiropas Tiesas tiesību piemērošanas praksi, kas apkopota Iebildumu procedūras rokasgrāmatā, preču zīmju sajaukšanas varbūtības noteikšanai ir jāņem vērā arī iepriekšēji institūciju lēmumi par to pašu vai līdzīgu zīmju konfliktu. Apelācijas padome lēmumā atzina, ka vārdiskā preču zīme „Reval Hotel Elizabete” ir sajaucami līdzīga kombinētajai preču zīmei „ELIZABETE HOTEL”. Tādēļ, ņemot vērā to, ka atbildētājas apzīmējums „Radisson Blu Elizabete Hotel” ir veidots pēc tā paša parauga kā „Reval Hotel Elizabete”, šis Apelācijas Padomes lēmums būtu ņemams vērā šajā procesa stadijā kā lēmums, kas attiecas uz līdzīga strīda izskatīšanu un kas apstiprina prasītājas apgalvojumus, ka ir pamats uzskatīt, ka intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums, atbildētājam lietojot apzīmējumu „Radisson Blu Elizabete Hotel”, notiek vai varētu notikt. Apstāklis, ka atbildētāja 1997.gadā ir reģistrējusi firmu „Elizabetes centrs”, arī neliecina par to, ka nepastāv pamats uzskatīt, ka intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums nenotiek. Šāda apstākļa konstatācija atrauti no tiesību normām noveda tiesu pie nepamatota un kļūdaina lēmuma.

Lai secinātu, ka atbildētāja ieguva tiesības lietot apzīmējumu „Radisson Blu Elizabete Hotel” Latvijā, pamatojoties uz komerciesībām, kuras ir iegūtas pirms prasītājas lietotās preču zīmes „ELIZABETE HOTEL” pieteikuma datuma, tiesai būtu jākonstatē, ka firmas godprātīga un likumīga lietošana atbildētājas komercdarbībā Latvijā uzsākta pirms preču zīmes pieteikuma datuma vai attiecīgi prioritātes datuma, vai firmas nosaukums ir Latvijā plaši pazīstams un firmas nosaukums tiek lietots identiskā vai līdzīgā uzņēmējdarbības nozarē. Pirmkārt, atbildētājas lietotais apzīmējums „Radisson Blu Elizabete Hotel” nesatur atbildētājas firmu „Elizabetes centrs”, un, otrkārt, no lielas materiāliem redzams, ka prasītājas lietotās preču zīmes „ELIZABETE HOTEL”

pieteikuma datums ir 2006.gada 15.decembris. Savukārt atbildētājas viesnīca tika atklāta tikai 2008.gada vidū, t.i., gandrīz divus gadus pēc prasītājas lietotās preču zīmes pieteikuma datuma. Atbildētāja nevarēja uzsākt firmas SIA „Elizabetes centrs” lietošanu uzņēmējdarbībā – „izmitināšana viesnīcās un līdzīgās apmešanās vietās” pirms prasītājas lietotās preču zīmes „ELIZABETE HOTEL” pieteikuma datuma, jo atbildētājas viesnīca neeksistēja. Tāpat atbildētājas firma „Elizabetes centrs” nav atzīstama par Latvijā plaši pazīstamu.

Blakus sūdzības iesniedzējas ieskatā tiesa, pretēji patiesajiem lietas faktiskiem apstākļiem, ir izradījusi secinājumu, ka atbildētāja no 1997.gada izmanto firmu „Elizabetes centrs” darbības veidam „izmitināšana viesnīcās un līdzīgās apmešanās vietās”, jo saskaņā ar atbildētājas statūtiem šāds darbības veids nebija paredzēts. Arī 2007.gada 10.oktobra atbildētājas statūti jaunajā redakcijā neparedzēja šādu darbības veidu. Lēmums par to, ka atbildētājai no 1997.gada ir reģistrēta firma un tiesas lietas patiesajiem faktiskajiem apstākļiem neatbilstošais secinājums, ka firma tika lietota izmitināšanas viesnīcās un līdzīgās apmešanās vietās pakalpojumiem no 1997.gada, neliecina par to, ka intelektuālā īpašuma tiesības netiek pārkāptas vai nevarētu tikt pārkāptas.

Nepamatots ir tiesas secinājums, ka nav pamata pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanai, jo atbildētāja viesnīca atrodas Elizabetes ielā 73. Apzīmējums „Radisson Blu Elizabete Hotel” nenorāda uz viesnīcas atrašanos Rīgā, Elizabetes ielā 73, un pati par sevi viesnīcas atrašanās Rīgā, Elizabetes ielā 73 atbildētājam nepiešķir tiesības savā komercdarbībā lietot tādu apzīmējumu, kas ir sajaucami līdzīgs prasītājas lietotajai preču zīmei. Vārdu savienojums „ELIZABETE HOTEL” nav uzskatāms par aprakstošu, kas norāda tikai uz sniegto pakalpojumu ģeogrāfisko izcelsmi. Pretējā gadījumā to nevarētu reģistrēt kā preču zīmi, pamatojoties uz likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm” 6.panta pirmās daļas 3.punktu.

Tiesa nav ievērojusi to, ka ir pamats uzskatīt, ka intelektuālā īpašuma tiesību subjekta tiesības tiek pārkāptas vai varētu tikt pārkāptas, par ko apliecina veiktā aptauja un tās rezultāti interneta vietnē un reāli notikušie sajaukšanas fakti.

2012.gada 22.augustā Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā saņemti atbildētājas **SIA „Elizabetes centrs” paskaidrojumi** par blakus sūdzību, kuros atbildētāja blakus sūdzību uzskatīja par pilnībā nepamatotu.

Atbildētāja norādīja, ka blakus sūdzības iesniedzēja nav apstrīdējusi pārsūdzētajā lēmumā norādītos motīvus un nav sniegusi pamatojumu, kādēļ pārsūdzētajā lēmumā izdarītie secinājumi, ka šajā procesa stadijā nav pamata piemērot pagaidu aizsardzības līdzekli, jo prasībā norādītie apsvērumi ir pārbaudāmi, skatot lietu pēc būtības, būtu nepareizi. Blakus sūdzības motīvi pēc būtības vērsti uz lietas izskatīšanu pēc būtības, kas neattiecas uz pagaidu aizsardzības procesuālo stadiju, un tādējādi šie blakus sūdzības motīvi nav ņemami vērā.

Atbildētāja uzturēja pirmās instances tiesā pieteikto lūgumu, ka gadījumā, ja tiesa uzskatīs pagaidu aizsardzību par piemērojamu, tad atbildētāja lūdz nodrošināt iespējamus zaudējumus, kā to paredz Civilprocesa likuma 250.¹⁰trešā daļa. Šo iespējamo zaudējumu apmērs ir 180 362 latu, atbilstoši lietā esošajam atbildētāja 2012.gada 05.aprīļa pieteikumam par drošības naudas vai līdzvērtīgas garantijas noteikšanu pagaidu aizsardzības piemērošanas gadījumā.

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta, izvērtējusi blakus sūdzību un lietas materiālus, uzskata, ka blakus sūdzība nav pamatota un lēmums ir atstājams negrozīts.

Civilprocesa likuma 250.¹⁰panta pirmā daļa nosaka, ka, ja ir pamats uzskatīt, ka intelektuālā īpašuma tiesību subjekta tiesības tiek pārkāptas vai varētu tikt pārkāptas, tiesa pēc prasītāja motivēta pieteikuma var pieņemt lēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu.

SIA „Elizabete Hotel” lūdz piemērot pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekli, ar kuru aizliegt atbildētājai lietot apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL” atbildētājas viesnīcas nosaukumā, reklāmā, interneta vidē, interneta portālos viesnīcu rezervēšanai un uzlikt atbildētājai pienākumus izņemt apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL” no viesnīcas nosaukuma, tostarp noņemt no nekustamā īpašuma Elizabetes ielā 73, Rīgā fasādes, un atsaukt informāciju interneta mājas lapā www.radissonblu.com par to, ka atbildētājas pakalpojumi tiek marķēti ar apzīmējumu „ELIZABETE HOTEL”.

Nepieciešamību piemērot šo pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekli (turpmāk – pagaidu pienākumrīkojumu) SIA „Elizabete Hotel” pamato ar to, ka atbildētāja SIA „Elizabetes centrs” nelikumīgi izmanto savā komercdarbībā preču zīmi M 58 795, kura reģistrēta uz /personas D/ vārda un kuru prasītāja likumīgi izmanto kā licenciāte savu viesnīcu biznesā. Atbildētājas pārkāpums izpaužas tādējādi, ka tā izmanto apzīmējumu „Radisson Blu Elizabete Hotel” savas viesnīcas nosaukumā; šis apzīmējums, prasītājas ieskatā, ir tik līdzīgs /personas D/ agrākajai preču zīmei sakarā ar identiskiem

pakalpojumiem, ka patērētājiem var rasties priekšstats par pakalpojumu izcelsmi no viena un tā paša uzņēmuma vai ekonomiski savstarpēji saistītiem uzņēmumiem.

No lietas materiāliem (1.sēj. l.l. 20, 21) redzams, ka preču zīme M 58 795, ar kuru pamatota prasība un pieteikums par pagaidu pienākumrīkojuma noteikšanu, ir reģistrēta Patentu valdes Valsts preču zīmju reģistrā 2008.gada 20.martā Nicas klasifikācijas 43.klasē (apgāde ar uzturu, viesu izmitināšana). Kā pareizi konstatējusi pirmās instances tiesa, šī preču zīme ir figurāla, kombinēta preču zīme, kurā lielākais vārdiskais elements „ELIZA BETE HOTEL” ir izkārtots trīs daļās – viens virs otra izvietoti vārdi „ELIZA”, „BETE” un „HOTEL”, ar krāsu salikumu: brūns, balts, smilškrāsa. sastāv no grafiski atveidotiem vārdiskiem apzīmējumiem „ELIZA BETE HOTEL”.

Savukārt atbildētājam ir reģistrēta verbālā preču zīme M 59 347 „Reval Hotel Elizabete” (1.sēj. l.l. 212).

Civillietu tiesu palāta uzskata par pareizu pirmās instances tiesas atzinumu, ka šīs preču zīmes „Reval Hotel Elizabete” reģistrācija ir spēkā esoša, jo Latvijas Republikas Patentu valdes 2011.gada 08.jūnija lēmums par minētās preču zīmes reģistrācijas atcelšanu ir apstrīdēts Administratīvajā rajona tiesā. Lai gan pēc būtības ir pareizs prasītājas viedoklis, ka nevar ignorēt Patentu valdes 2011.gada 08.jūnija lēmuma esamības faktu, tomēr Civillietu tiesu palāta norāda, ka tāpat lietā ir jāņem vērā citi apstākļi šī lēmuma sakarā, proti, šī lēmuma apstrīdēšanas faktu administratīvajā tiesā.

Šobrīd izskatāmais jautājums par pagaidu pienākumrīkojuma piemērošanu ir jautājums par pagaidu aizsardzības nepieciešamību, proti, par to, vai pagaidām – līdz lietas izskatīšanai pēc būtības – prasītāja tiesībām ir nepieciešama kāda īpaša aizsardzība. Civilprocesa likuma 250.¹⁰panta pirmā daļa šādu aizsardzību pieļauj tikai tad, ja šajā procesa stadijā ir pietiekams pamats uzskatīt, ka intelektuālā īpašuma tiesību subjekta tiesības tiek pārkāptas (jau notikušu atbildētāja darbību gadījumā) vai varētu tikt pārkāptas (nākotnē iespējamu atbildētāja darbību gadījumā).

Tātad Civilprocesa likuma 250.¹⁰panta pirmā daļa ietver nepieciešamību izvērtēt apgalvojumu par prasītāja tiesību piederību un prasītāja tiesību pārkāpuma esamību pirmšķietamo pamatotību no šajā procesa stadijā saprātīgi iespējamiem pierādījumiem. Vērtēšana jāveic, apsverot prasības būtību (saturu), nevis vienīgi formālo pusi (prasības pieteikuma rekvizītus), taču šajā procesa stadijā tiesas funkcijas nav skatīt lietu pēc būtības un izlemt ar prasības būtību saistītus sarežģītus tiesību vai faktu jautājumus.

No prasības, pieteikuma par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu, blakus sūdzības, atbildētājas paskaidrojumiem par prasību un par blakus sūdzību redzams, ka

pusēm pastāv strīds gan par prasītājas tiesību saturu, gan pārkāpumu. Turklāt šis strīds Civillietu tiesu palātas ieskatā nav formāls, bet gan pušu argumenti un pārējie materiāli lietā patiešām liecina par vairāku nopietnu strīdus jautājumu esamību, piemēram: kāda nozīme ir prasītājas figurālajā preču zīmē ietvertajiem, bet atsevišķi izdalītajiem trīs vārdiskajiem apzīmējumiem, vai vārdiskais apzīmējums tiešām prevalē pār zīmes grafisko izpildījumu un pats par sevi bauda aizsardzību, kāda nozīme ir atbildētājas viesnīcas atrašanās faktam Elizabetes ielā, utt.

Šie jautājumi ir pietiekami sarežģīti tiesību un faktu jautājumi, kas pēc pirmā skata jeb pirmšķietami (*prima facie*) vēl neļauj izdarīt pietiekamu secinājumu, ka prasītājas intelektuālā īpašuma tiesības tiek pārkāptas ar apzīmējuma „Radisson Blu Elizabete Hotel” izmantošanu atbildētājas komercdarbībā.

Līdz ar to pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka, ievērojot minētos apstākļus to kopsakarā, šajā procesa stadijā nav pamata piemērot pagaidu aizsardzības līdzekli, jo prasībā norādītie apsvērumi ir pārbaudāmi, skatot lietu pēc būtības.

Turklāt Civillietu tiesu palāta norāda, ka, lai gan Civilprocesa likuma 250.¹⁰panta pirmajā daļā *expressis verbis* pieminēta tikai intelektuālā īpašuma tiesību subjekta tiesību pārkāpšana vai iespējama pārkāpšana, tomēr tiesnesim vai tiesai ir pienākums vērtēt arī citus apstākļus, kas tieši nav minēti Civilprocesa likuma 250.¹⁰panta tekstā. No Civilprocesa likuma 250.¹⁰pantā ietvertā formulējuma tiesa „var pieņemt lēmumu” (nevis „pieņem lēmumu”) izriet, ka pagaidu pienākumrīkojums ir pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzeklis, ko piemēro pēc procesuālā tiesas ieskata.

Doktrīnā un tiesu praksē ir sastopami skaidrojumi, kas saprotams ar tiesas ieskatu jeb tiesas brīvību izlemt. Tiesas ieskats juridiskā izpratnē nav konkrētā tiesneša vai konkrētā tiesas sastāva personiskais viedoklis par taisnīgumu, bet gan no tiesību sistēmas atvasināta taisnības apziņa un vispārīgie tiesību principi, kas rada izpratni par pareizāko un taisnīgāko risinājumu.

Piemērojot pagaidu pienākumrīkojumu, atbildētājam tiek liegts darīt to, ko viņš jau dara vai iecerējis darīt. Kamēr pastāv strīds par pušu tiesībām, ar pagaidu pienākumrīkojumu atbildētājam šīs tiesības vai iespējamās tiesības tiek liegtas. Lai ierobežotu šādas personas tiesības, jābūt kādas citas svarīgas intereses apdraudējumam. Šī interese ir prasītāja tiesība uz savu aizskarto tiesību aizsardzību. Līdz ar to lielā daļā gadījumu pagaidu pienākumrīkojuma piemērošana būs samērīguma un taisnīguma principiem atbilstoša tad, ja pagaidu pienākumrīkojuma nepiemērošanas gadījumā

prasītāja tiesībai līdz lietas izspriešanai pēc būtības var notikt nenovēršams un nelabojams ļaunums – būtisks kaitējums.

Tāpat vispārējie samērīguma un taisnīguma principi, kas veido procesuālo tiesas ieskatu, var radīt nepieciešamību izvērtēt bez būtiskā kaitējuma vēl citus apstākļus, kas konkrētā lietā var nosvērt pušu interešu līdzsvaru par vai pret pagaidu pienākumrīkojuma noteikšanu.

Līdz ar to arī šādi apstākļi sastāda pagaidu pienākumrīkojuma piemērošanas pamatu. Līdzīga izpratne par pagaidu pienākumrīkojuma pamatu ir nostiprinājusies arī citu Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībās.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesu palāta atzīst par pareizu blakus sūdzības iesniedzēja viedokli, ka, lai noteiktu, vai pastāv pagaidu pienākumrīkojuma piemērošanas vai saglabāšanas pamats, ir jāizvērtē četri jautājumi (kas veido pagaidu pienākumrīkojuma pamatu):

- 1) vai pastāv pietiekams pamats uzskatīt, ka prasītājam pieder intelektuālā īpašuma tiesība;
- 2) vai pastāv pietiekams pamats uzskatīt, ka prasītājam piederošā intelektuālā īpašuma tiesība tiek pārkāpta vai tiks pārkāpta;
- 3) vai pastāv pietiekams pamats uzskatīt, ka ar minēto pārkāpumu prasītājam tiek nodarīts vai tiks nodarīts būtisks kaitējums gadījumā, ja pagaidu pienākumrīkojums netiks piemērots;
- 4) vai pušu interešu līdzsvars ir par vai pret pagaidu pienākumrīkojuma noteikšanu.

Prasītāja pieteikumā par pagaidu līdzekļa noteikšanu norādījusi, ka atbildētāja savā komercdarbībā uzsāka lietot apzīmējumu „Radisson Blu Elizabete Hotel” 2010.gada vidū. Savukārt prasība celta un pagaidu pienākumrīkojumu lūgts piemērot tikai 2012.gada 21.martā, tātad gandrīz pēc diviem gadiem. Līdz ar to Civillietu tiesu palāta uzskata, ka šāda prasītājas kavēšanās arī liecina par to, ka tās interesēm nav nodarīts tik būtisks kaitējums, kura novēršanai steidzami (negaidot lietas izskatīšanu pēc būtības) ir nepieciešama aizsardzība.

Pie šādiem apstākļiem ir piemērojams Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punkts, saskaņā ar kuru Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada

12.aprīļa lēmums ir atstājams negrozīts, bet SIA „Elizabete Hotel” blakus sūdzība noraidāma.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 229.pantu, 230.pantu, 250.¹²panta piekto un devīto daļu, 250.¹³panta pirmo daļu, 448.panta pirmās daļas 1.punktu un 449.panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

nolēma:

noraidīt pilnīgi SIA „Elizabete Hotel” blakus sūdzību.

Atstāt negrozītu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 12.aprīļa lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu civillietā SIA „Elizabete Hotel” prasībā pret SIA „Elizabetes centrs” par preču zīmes nelikumīgas izmantošanas pārtraukšanu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnešu apspriedes priekšsēdētāja tiesnese	(paraksts)	Z.Pētersone
Tiesnese	(paraksts)	M.Katlapa
Tiesnesis	(paraksts)	I.Bisters

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu tiesu palātas tiesnese
Rīgā 30.08.2012.

Z.Pētersone